

**PRAVILA PONAŠANJA KOJA JE ODOBRIŁA SKUPINA KOORDINATORA ZA
DIREKTIVU 2005/36/EZ O PRIZNAVANJU STRUČNIH
KVALIFIKACIJA ¹**

NACIONALNE ADMINISTRATIVNE PRAKSE KOJE PRIPADAJU DIREKTIVI 2005/36/EZ

Odricanje od odgovornosti: ova Pravila nisu pravno obvezujući instrument. Međutim, ona se temelje na Direktivi 2005/36/EZ te na Ugovoru o EZ-u prema tumačenju sudske prakse Suda EZ-a. Pritužbe glede nepoštivanja ovih Pravila od strane nadležnih tijela stoga će se ispitivati u okviru navedenih pravnih temelja.

---

¹ Službeni list Europske unije - L 255, 30.09.2005.

I. INFORMACIJE

	1. Informacije koje je kontaktna točka u državi članici iz koje migrant dolazi dužna pružiti migrantu
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p><u>Migrantu se pružaju informacije i/ili dokumenti navedeni u stupcu B, i uz to:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> (a) adresa na kojoj je moguće pronaći nacionalni vodič kroz direktivu koji je izradila država članica domaćin, kao i druge države članice² (e-mail, internetske stranica i sl.); na zahtjev je potrebno pružiti primjerak u papirnatom obliku (b) adresa internetske stranice EURES-a³ i savjetnika EURES-a koji mogu pružiti dodatne informacije u državi članici domaćinu (na primjer, o dostupnosti poslova ili socijalnom osiguranju) (c) [podaci za kontakt relevantne jedinstvene kontaktne točke za dovršavanje postupaka nakon primjene Direktive o uslugama]⁴ (d) migranta se na zahtjev informira o tome je li struka kojom se on/ona želi baviti u državi članici domaćinu regulirana u toj državi članici; za struke koje spadaju u glavu III., poglavlje I. Direktive, migranta se informira o stupnju pod kojim je klasificirana kvalifikacija države članice domaćina prema članku 11. Direktive (e) migranta koji želi pružiti uslugu u drugoj državi članici na zahtjev se informira o tome treba li predati izjavu i dostavlja mu se popis struka koje podliježu kontroli kvalifikacija ili napomena o adresi na kojoj može pronaći taj popis (f) informacije o tome kako dobiti popis ovlaštenih prevoditelja, ako takav popis postoji, u državi članici iz koje osoba dolazi, ako je potrebno (vidjeti točku 6.).
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p><u>Migrantu se pružaju sljedeće informacije i/ili dokumenti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ime, adresa, broj telefona, broj telefaksa, e-mail adresa i adresa internetske stranice, ako postoji, kontaktne točke u državi članici domaćinu (b) adresa internetske stranice Glavne uprave za unutarnje tržište i usluge Europske komisije⁵ s naznakom da se sljedeći dokumenti mogu pronaći na toj internetskoj stranici: Direktiva 2005/36/EZ, Vodič za korisnike, Pravila ponašanja, baza podataka o reguliranim strukama⁶, te, na zahtjev, primjerak Direktive,

² Vodiči dostupni za Italiju i Švedsku

³ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>

⁴ Primjenjivat će se kada se u državi članici uspostavi jedinstvena kontaktna točka

⁵ http://ec.europa.eu/ntemal_market/qualifications/index_en.htm

⁶ http://ec.europa.eu/intemal_market/qiialifications/regprof/index.cfm?lang=en

	<p>Vodiča za korisnike i Pravila ponašanja u papirnatom obliku; na zahtjev se dostavlja primjerak odgovarajućeg izvotka iz baze podataka o reguliranim strukama u papirnatom obliku,</p> <p>(c) obavijest migrantu o stupnju pod kojim je njegova/njezina kvalifikacija klasificirana prema članku 11. Direktive,</p> <p>(d) naziv, adresa, broj telefona, broj telefaksa, e-mail adresa nacionalnog nadležnog tijela koje izdaje potvrde navedene u Direktivi te, posebice, za kvalifikacije koje uživaju pravo automatskog priznavanja prema glavi III, poglavlju III. i koje ispunjavaju minimalne uvjete osposobljavanja, takozvana „potvrda o sukladnosti“ (Prilog VII.2.), potvrda koja potvrđuje da je osposobljavanje regulirano, potvrda o stručnom iskustvu za struke iz glave III., poglavlja II., potvrda o stručnom iskustvu (članak 3.3., Prilog VII. 1.c.), dokumenti, ako postoje, kojima se potvrđuju uzorno ponašanje ili ugled, dokumenti koji potvrđuju da nije proglašen stečaj, da osoba nije suspendirana ili da joj nije zabranjeno baviti se strukom zbog teškog profesionalnog prekršaja ili kaznenog djela (Prilog VII.1.d.) te dokaz da osoba nije osuđena za kazneno djelo (članak 7.e.); ako određeni dokumenti moraju biti ovjereni (vidjeti točku 5. Pravila), migranta je potrebno informirati o načinu na koji on/ona može ovjeriti te dokumente (povezane formalnosti i nadležno tijelo koje izdaje ovjeru)</p> <p>(e) na zahtjev, kontaktna točka države članice iz koje osoba dolazi pružit će migrantu dodatne informacije i pomoć u slučaju problema tijekom postupka priznavanja (vidjeti točke 9., 10., 11., 12., 14. Pravila ponašanja), te će također obavijestiti migranta o tome da se on/ona može obratiti kontaktnoj točki države članice domaćina u slučaju problema tijekom postupka priznavanja te da će mu, u tom slučaju, dodatne informacije i pomoć biti pružene (vidjeti točke 9., 10., 11., 12., 14. Pravila ponašanja).</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	(a) Migrantu se pruža manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.
	2. Informacije koje je kontaktna točka u državi članici domaćinu dužna pružiti migrantu koji se useljava
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p><u>Migrantu se pružaju informacije i/ili dokumenti navedeni u stupcu B, i uz to:</u></p> <p>(a) adresa na kojoj je moguće pronaći nacionalni vodič kroz Direktivu koji je izradila država članica o kojoj je riječ (e-mail, internetska stranica i sl.); na zahtjev je potrebno dati primjerak u papirnatom obliku,</p> <p>(b) adresa internetske stranice EURES-a⁷ i savjetnika EURES-a koji mogu pružiti dodatne informacije (na primjer, o dostupnosti poslova ili socijalnom osiguranju).</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p><u>Migrantu se pružaju sljedeće informacije i/ili dokumenti:</u></p> <p>(a) kontaktna točka u državi članici domaćinu uputit će migranta nadležnom tijelu kojemu on/ona treba podnijeti zahtjev [ili relevantnoj jedinstvenoj kontaktnoj točki ako se primjenjuje Direktiva o uslugama]⁸,</p> <p>(b) migranta se na zahtjev informira o tome je li struka kojom se on/ona želi baviti u državi članici domaćinu regulirana u toj državi članici; za struke koje spadaju u glavu III., poglavlje I. Direktive, migranta se informira o stupnju pod kojim je klasificirana kvalifikacija države članice domaćina prema članku 11. Direktive</p>

⁷ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>

	<p>(c) ako kontaktna točka iz države članice iz koje osoba dolazi ne obavijesti migranta jer joj se migrant nije obratio, adresa internetske stranice Glavne uprave za unutarnje tržište i usluge Europske komisije s naznakom da se sljedeći dokumenti mogu pronaći na toj internetskoj stranici: Direktiva 2005/36/EZ, Vodič za korisnike, Pravila ponašanja, baza podataka o reguliranim strukama, na zahtjev se dostavlja primjerak Direktive, Vodiča za korisnike, i Pravila ponašanja u papirnatom obliku, na zahtjev se također dostavlja primjerak odgovarajućeg izvotka iz baze podataka o reguliranim strukama u papirnatom obliku,</p> <p>(d) na zahtjev, naziv, adresa, broj telefona, broj telefaksa, e-mail adresa i adresa internetske stranice, ako postoji, kontaktne točke u državi članici iz koje migrant dolazi (kako bi se, na primjer, migrantima omogućilo da saznaju gdje mogu dobiti potvrde u državi članici iz koje dolaze (vidjeti točku 1.B. (d))</p> <p>(e) ako migrant to zatraži, navodi se adresa internetske stranice na kojoj se može pronaći odgovarajući zakon koji prenosi Direktivu u odnosu na struku kojom se migrant želi baviti ili komunikacija zakona elektroničkim putem; na zahtjev je potrebno dostaviti primjerak u papirnatom obliku</p> <p>(f) informacije o pravilima koja uređuju bavljenje strukom (npr. registracija kod stručnog tijela, prava i obveze struke, kontinuirani profesionalni razvoj, pravila koja uređuju članove, socijalno zakonodavstvo, etička pravila itd.) te, gdje je to prikladno, o trgovačkom udruživanju i profesionalnim organizacijama; ta informacija može se pružiti, na primjer, davanjem adrese za internetsku stranicu koja se bavi posebno tim pitanjima ili elektroničkim putem</p> <p>(g) migrante koji žele pružati uslugu potrebno je informirati o tome moraju li predati izjavu i podliježe li struka kojom se žele baviti provjeri kvalifikacija</p> <p>(h) u slučaju da okolnosti podnositelja zahtjeva nisu obuhvaćene Direktivom 2005/36/EZ (npr. zahtjev za akademsko priznavanje), potrebno je pružiti dovoljno informacija kako bi se migrantu omogućilo preusmjeravanje zahtjeva na odjel koji je za to odgovoran</p> <p>(i) obavijest migrantu o tome da se on/ona može obratiti kontaktnoj točki države članice domaćina u slučaju problema tijekom postupka priznavanja te da će mu, u tom slučaju, dodatne informacije i pomoć biti pružene.</p>
<p>C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) <u>Migrantu se pruža manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.</u></p>

⁸ Vidjeti bilješku 4

II. DOKUMENTI

	3. Dokumenti koje nadležno tijelo u državi članici domaćinu može zahtijevati od migranta u svrhu poslovnog nastana
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) U slučaju primjene članka 12. Direktive, nadležno tijelo države članice iz koje migrant dolazi pruža nadležnom tijelu države članice domaćina informacije koje tom tijelu omogućuju da razjasni status relevantne ekvivalentne kvalifikacije, po mogućnosti u obliku dokumenta iz Priloga A ovim Pravilima.</p> <p>(b) [Za struke koje spadaju pod glavu III., poglavlje I., u slučaju da migranti ne mogu pružiti potrebne informacije, nadležno tijelo države članice domaćina trebalo bi potražiti informacije o osposobljavanju koje je migrant pohađao putem sustava IMI⁹ kako bi postavilo odgovarajuća pitanja].</p> <p>(c) [Ako nadležno tijelo države članice domaćina ima dvojbe ili pitanja u vezi s dokumentima navedenima u stupcu B koje je dostavio migrant, ono to provjerava koristeći Informacijski sustav za unutarnje tržište (IMI)]¹⁰</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>Od migranta se također može zahtijevati da preda:</p> <p>(a) dokaz o državljanstvu, primjerice presliku svoje osobne iskaznice ili putovnice</p> <p>(b) presliku potvrde o stručnoj osposobljenosti ili potvrde kojom se dokazuju formalne kvalifikacije koje omogućuju pristup struci kako je definirano člankom 3. stavkom 1. točkom (b), člankom 3. stavkom 1. točkom (c) i člankom 11. Direktive</p> <p>(c) informacije o naravi kvalifikacije navedene u članku 12. Direktive, kako je navedeno u standardnom obrascu (dokument u Prilogu A ovih Pravila) ako je navedeni obrazac dostavljen migrantu putem države članice iz koje dolazi ili na bilo koji drugi način</p> <p>(d) nadležno tijelo države članice domaćina može savjetovati migrante da dostave informacije o kontinuiranom profesionalnom razvoju, seminarima i svim oblicima osposobljavanja koje su pohađali uz početno osposobljavanje jer dodatno osposobljavanje može nadoknaditi značajne razlike između kvalifikacija i omogućiti migrantima da izbjegnu kompenzacijske mjere</p> <p>(e) dokaz o stručnom iskustvu podnositelja zahtjeva: u slučajevima u kojima je stručno iskustvo preduvjet za primjenu Direktive 2005/36/EZ (tj. kada ni struka ni osposobljavanje nisu regulirani u zemlji iz koje migrant dolazi, ali je struka regulirana u zemlji domaćinu) i u slučajevima kada je pružanje tih informacija u njegovu/njezinu interesu jer mu/joj one omogućuju da izbjegne, potpuno ili djelomično, obvezu polaganja provjere sposobnosti ili završavanje razdoblja za prilagodbu, bilo kakav dokaz bi se trebao uzeti u obzir, a migrant stoga ne treba predati potvrdu nadležnog tijela; na primjer, država članica domaćin mora prihvatiti potvrde o plaćama ili potvrde poslodavaca; međutim, bitno je da bilo koji dokaz jasno navodi profesionalnu djelatnost kojom se migrant bavio</p>

⁹ Kada se IMI primjenjuje za struku o kojoj je riječ

¹⁰ Vidjeti bilješku 9.

	<p>međutim, u sljedećim slučajevima može se tražiti potvrda koju je izdalo nadležno tijelo u državi članici iz koje migrant dolazi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija na temelju stručnog iskustva u skladu s člancima 16.-19., vidjeti Prilog VII. Direktivi članak 1. točka (c) - kako bi se izjednačile tri godine stručnog iskustva nositelja kvalifikacije iz treće zemlje u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive - za sektorske struke, kako bi iskoristile automatsko priznavanje na temelju odredbi Direktive 2005/36/EZ o općim ili specifičnim stečenim pravima, na primjer (vidjeti: članak 23. stavci 1. do 5., članak 27. stavak 1. za liječnike specijaliste, članak 33. i 33. točka (a) za medicinske sestre, članak 37. za doktore dentalne medicine i članak 39. za veterinare, članak 43. i članak 43. točka (a) za primalje, članak 49. stavak 2. za arhitekta) te za primalje i farmaceute, kako bi iskoristili automatsko priznavanje kvalifikacije u određenim okolnostima (vidjeti članke 41. i 45. stavak 3.) <p>(f) dokumenti koji potvrđuju uzorno ponašanje ili ugled migranta, dokumenti koji potvrđuju da migrant nije proglasio stečaj, da nije suspendiran ili da mu/joj nije zabranjeno baviti se strukom zbog teškog profesionalnog prekršaja ili kaznenog djela ili izjava o prisezi ili službena izjava (ako se zahtjev također primjenjuje na državljane) u skladu s Prilogom VII. člankom 1. točkom (d) Direktive,</p> <p>(g) potvrda o zdravstvenoj sposobnosti (ako se zahtjev također primjenjuje na državljane) (Prilog VII. Direktivi, članak 1. točka (e)) koju je izdalo nadležno tijelo koje može biti privatni liječnik (s područja opće medicine ili liječnik specijalist ovisno o potrebnoj potvrdi)</p> <p>(h) dokaz o financijskom stanju podnositelja zahtjeva i dokaz o polici osiguranja (ako se zahtjev također primjenjuje na državljane) (vidjeti detalje u Prilogu VII. Direktivi, članak 1. točka (f)),</p> <p>(i) za kvalifikacije koje uživaju automatsko priznavanje prema glavi III., poglavlju III. i koje zadovoljavaju minimalne uvjete osposobljavanja, takozvana potvrda o sukladnosti u skladu s Prilogom VII., člankom 2.</p> <p>(j) za kvalifikacije koje uživaju automatsko priznavanje prema glavi III., poglavlju III. i koje zadovoljavaju minimalne uvjete osposobljavanja, ali čiji naziv ne odgovara nazivima navedenima u odgovarajućem prilogu Direktivi, potvrda „o promjeni stručnog naziva” u skladu s člankom 23. stavkom 6.</p> <p>(k) za struke koje spadaju pod glavu III., poglavlje I. nadležno tijelo države članice domaćina može zatražiti od migranta da pruži informacije o osposobljavanju koje je pohađao, ako je potrebno saznati postoje li značajne razlike, u skladu s člankom 14. Direktive (vidjeti Prilog VII. članak 1. točku (b)); kao rezultat toga, nadležno tijelo države članice domaćina može zatražiti informacije, ako je potrebno, o ukupnom trajanju studija, odslušanim predmetima i njihovom omjeru, te, ako je potrebno, ravnoteži između teorijskog i praktičnog djela; ako podnositelj prijave ne može pružiti te informacije, nadležna tijela države članice domaćina trebala bi se obratiti kontaktnoj točki, nadležnom tijelu ili bilo kojem drugom relevantnom tijelu u državi članici iz koje migrant dolazi; u svakom slučaju, ako nije moguće saznati informacije o osposobljavanju, odluka koju je donijelo nadležno tijelo temeljit će se na dostupnim informacijama</p> <p>(l) ako nadležno tijelo države članice domaćina ima dvojbe ili pitanja u vezi s dokumentima navedenima u ovome stupcu koje je dostavio migrant, ono mora to provjeriti kod istog tijela u državi članici iz koje migrant dolazi putem administrativne suradnje.</p>
<p>C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Od migranta se ne smije zahtijevati da pruži više informacija o osposobljavanju nego što je navedeno pod točkom B(k); ovdje se radi o stručnom, a ne akademskom priznavanju. Priznavanje se ne može odbiti isključivo na temelju činjenice da migrant ne može pružiti informacije o osposobljavanju u državi članici u kojoj je on/on stekao svoje kvalifikacije, a postupak se također ne smije neopravdano odgađati iz istog razloga. U tom slučaju, dužnost je nadležnog tijela da potraži navedene informacije putem administrativne suradnje (vidjeti točku (k) pod stavkom prihvatljive prakse).</p> <p>(b) Od migranta se također ne smije tražiti pružanje dodatnih dokumenata (npr. izjava o državljanstvu koju je izdao njegov konzulat) i/ili informacija koje nisu navedene u stupcu B, i/ili u propisanom obrascu.</p>

	4. Dokumenti koje nadležno tijelo u državi članici domaćinu može zahtijevati od migranta u slučaju privremenog pružanja usluga
A. NAJBOLJA PRAKSA	(a) [Ako nadležno tijelo države članice domaćina ima dvojbe ili pitanja u vezi s dokumentima navedenima u stupcu B koje je dostavio migrant, ono mora to provjeriti koristeći Informacijski sustav za unutarnje tržište (IMI).] ¹¹
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Izjava (članak 7. stavak 1. Direktive) datirana i potpisana, u kojoj se navodi namjera pružanja usluge na teritoriju države članice domaćina, te koja identificira migranta (identitet, adresa, struka, država članica poslovnog nastana), struku kojom se on/ona želi baviti u državi članici domaćinu, kao i naziv osiguravajućeg društva, ako postoji, i broj za kontakt ili neki drugi oblik kolektivne zaštite povezane s poslovnom odgovornošću.</p> <p>(b) Dokaz o državljanstvu (članak 7. stavak 2. točka (a) Direktive), na primjer, preslika osobne iskaznice ili putovnice.</p> <p>(c) Dokumenti koji potvrđuju poslovni nastan (članak 7. stavak 2. točka (b) Direktive); vidjeti popis dokumenata koje država članica može pružiti u Prilogu B¹² Pravila, u svakom slučaju, nužno je da dokument jasno navodi profesionalnu djelatnost kojom se migrant bavi.</p> <p>(d) Ako dokument iz stupca B točke (c) ne potvrđuje da migrantu nije zabranjeno bavljenje strukom u trenutku predavanja potvrde o poslovnom nastanu (članak 7. stavak 2. točka (b)), moguće je dostaviti i neki drugi dokument koji to potvrđuje (npr. izvadak iz kaznenog registra, dokument stručnog tijela).</p> <p>(e) Preslika stručnih kvalifikacija (članak 7. stavak 2. točka (c) Direktive) koje su, kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (b) Direktive, kvalifikacije potvrđene dokazom formalnih kvalifikacija, potvrdom o stručnosti i/ili stručnom iskustvu.</p> <p>(f) Dokaz o stručnom iskustvu u trajanju od najmanje dvije godine ako ni struka ni osposobljavanje nisu regulirani (članak 7. stavak 2. točka (d) Direktive). Svaki oblik dokaza treba biti prihvaćen, stoga, migrant ne mora predati potvrdu koju je izdalo nadležno tijelo na primjer; država članica domaćin mora prihvatiti potvrde o plaćama ili potvrde poslodavaca pod uvjetom da jasno navode profesionalnu djelatnost kojom se migrant bavio. Ako dokument iz stupca B točke (c) također potvrđuje da migrant ima stručno iskustvo u trajanju od dvije godine u državi članici poslovnog nastana, od njega se ne smije zahtijevati nijedan drugi dokument.</p> <p>(g) Dokaz o nepostojanju osude za kazneno djelo za struke u sektoru sigurnosti (npr. izvadak iz kaznenog registra).</p> <p>(h) Za struke koje ne uživaju pravo automatskog priznavanja i za koje bi provjera kvalifikacija bila opravdana prema članku 7. stavku 4. Direktive, kako bi se ubrzao postupak, nadležno tijelo države članice domaćina može, prema potrebi, preporučiti migrantima da, odmah nakon primitka izjave (vidjeti točku 8.B.(b)) predaju podatke o osposobljavanju koje su pohađali. Ako u roku od jednog mjeseca po primitku izjave migrant ne preda navedene informacije, nadležno tijelo države članice domaćina mora se obratiti kontaktnoj točki, nadležnom tijelu države članice iz koje migrant dolazi ili bilo kojem drugom relevantnom tijelu u državi članici iz koje migrant dolazi kako bi saznalo navedenu informaciju.</p>

¹¹ Vidjeti bilješku 9.

¹² Prilog B nije još dostupan

	<p>unatoč svim uložnim naporima, nadležno tijelo ne može saznati te informacije u roku od mjesec dana, nadležno tijelo može zamoliti migranta da mu dostavi te informacije. Migranta <i>je potrebno</i> obavijestiti čim nadležno tijelo postane sigurno da ne može saznati nikakve informacije o njegovu osposobljavanju.</p> <p>(j) Ako nikakve informacije nisu dostupne, nadležno tijelo donosi odluku na temelju dokumenata i drugih dostupnih informacija.</p> <p>(k) Budući da su informacije o osposobljavanju potrebne samo kako bi se utvrdile značajne razlike između tečajeva osposobljavanja koje mogu loše utjecati na javno zdravlje ili sigurnost, nadležno tijelo može tražiti samo informacije koje su za to bitne, a koje između ostalog mogu uključivati: ukupno trajanje studija, odslušane predmete i njihov omjer te ravnotežu između teoretskog i praktičnog dijela, ako je potrebno.</p> <p>(l) Za struke koje ne uživaju pravo automatskog priznavanja i za koje bi provjera kvalifikacija bila opravdana prema članku 7. stavku 4. Direktive, nadležno tijelo države članice domaćina može preporučiti migrantima da, odmah nakon primitka izjave (vidjeti točku 8.B.(b)) dostave podatke o stručnom iskustvu, kontinuiranom profesionalnom razvoju, seminarima, svim oblicima osposobljavanja koje su pohađali uz početno osposobljavanje, jer time najprije mogu izbjeći provjeru kvalifikacija ili radi toga što stručno iskustvo i dodatno osposobljavanje mogu nadomjestiti značajne razlike u kvalifikacijama i omogućiti migrantima da izbjegnu kompenzacijske mjere.</p>
<p>C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Zahtijevanje roka za podnošenje izjave.</p> <p>(b) Prihvaćanje samo potvrde koju je izdalo nadležno tijelo države članice iz koje migrant dolazi kao dokaz poslovnog nastana.</p> <p>(c) Zahtijevanje više informacija o osposobljavanju nego što je navedeno u stupcu B točki (h) u svrhu provjere kvalifikacija.</p> <p>(d) Zahtijevanje predaje dokumenata navedenih u stupcu B točki (i) kao preduvjet za provjeru kvalifikacija.</p> <p>(e) Zahtijevanje više dokumenata (npr. presliku ugovora o osiguranju ili potvrdu osiguravajućeg društva s izjavom) i/ili informacija osim od onih navedenih u stupcu B i/ili u propisanom obrascu.</p>
	<p>5. Oblik u kojem migrant mora predati dokumente koje zahtijevaju nadležna tijela države članice domaćina</p>

<p>A. NAJBOLJA PRAKSA</p>	<p>(a) [Obične preslike: u slučaju opravdanih sumnji, nadležno tijelo države članice domaćina provjerava kod nadležnog tijela države članice iz koje migrant dolazi autentičnost kvalifikacije i/ili osobnih podataka s pomoću sustava IMI]¹³</p> <p>(b) [Ako nije moguće predati ovjerenu presliku,¹⁴ nadležno tijelo države članice domaćina može provjeriti autentičnost kvalifikacije, potvrde i/ili osobnih podataka kod nadležnog tijela države članice iz koje migrant dolazi putem sustava IMI]¹⁵</p> <p>(c) Prihvaćanje svih dokumenata predanih u elektroničkom obliku, čak i u slučaju privremenog pružanja usluga (izjava i popratni dokumenti) [do 28.12.2009. vidjeti bilješku]¹⁶.</p> <p>(d) Prihvaćanje elektroničkog potpisa.</p>
<p>B. PRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Obične preslike osnovnih dokumenata (stručnih kvalifikacija, potvrde o stečenim pravima, potvrde o stručnom iskustvu i „osobnih podataka“): u slučaju sumnje, nadležno tijelo države članice domaćina može zahtijevati od nadležnog tijela države članice iz koje migrant dolazi potvrdu o autentičnosti kvalifikacije, potvrde i/ili „osobnih podataka“.</p> <p>(b) Ovjerene preslike bitnih dokumenata koje je izdalo bilo koje tijelo nadležno za postupak certificiranja (stručne kvalifikacije, potvrda o stečenim pravima, potvrde o stručnom iskustvu i „osobni podaci“); ako nije moguće pružiti ovjerenu presliku¹⁷, nadležno tijelo države članice domaćina može provjeriti sadržaj i autentičnost kvalifikacije, potvrde i/ili „osobnih podataka“ putem administrativne suradnje.</p> <p>(c) Za poslovni nastan, migrantu se može ponuditi mogućnost podnošenja zahtjeva za priznavanje putem propisno ispunjenog obrasca za podnošenje zahtjeva (koji daje nadležno tijelo).</p> <p>(d) Migrantu se može ponuditi mogućnost uporabe standardnog dokumenta kako bi dao izjavu koja se može od njega tražiti prema članku 7. stavku 1. Direktive.</p> <p>(e) Prihvaćanje da svi migranti šalju izjavu iz članka 7. stavka 1. Direktive u elektroničkom obliku.</p> <p>(f) [Od 28.12.2009. - datum primjene Direktive o uslugama 2006/123/EZ - točka (e) zamjenjuje se sljedećim: „prihvaćanje svih dokumenata predanih u elektroničkom obliku, čak i u slučaju privremenog pružanja usluga (izjava i popratni dokumenti) za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama“].</p>

¹³ Vidjeti bilješku 9.

¹⁴ Vidjeti predmet C-298/99 od 21. ožujka 2002. Komisija Europskih zajednica protiv Republike Italije.

¹⁵ Vidjeti bilješku 9.

¹⁶ Prihvaćanje elektroničkih dokumenata obvezno je od 28.12.2009., za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama u skladu s člankom 8. Direktive o uslugama (Direktiva 2006/123/EZ).

¹⁷ Vidjeti bilješku 14.

C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Migrante se ne smije prisiliti na to da predaju originale¹⁸ ili dokumente čiju su autentičnost provjerila konzularna nadležna tijela ili nacionalna uprava (na primjer, putem napomene na marginama navedene u Haškoj Konvenciji) ili da predaju dokumente na papiru s utisnutim pečatom koji je dostupan samo u državi članici domaćinu.</p> <p>(b) Oспорavanje prava na poslovni nastan ili osporavanje prava na pružanje usluga isključivo iz razloga što migrant nije upotrijebio standardni dokument.</p> <p>(c) Odbijanje prihvaćanja izjave iz članka 7. stavka 1. Direktive u elektroničkom formatu [Od 28.12.2009. - datum primjene Direktive o uslugama 2006/123/EZ - točka (c) zamjenjuje se sljedećim: „odbijanje prihvaćanja svih dokumenata predanih u elektroničkom obliku za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama”].</p>
	6. Prijevodi koje zahtjeva nadležno tijelo države članice domaćina
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) [Ne bi trebalo zahtijevati prijevod, osobito za struke obuhvaćene glavom III., poglavljem 3. Direktive, budući da je naziv kvalifikacije naznačen u Prilogu Direktivi 2005/36/EZ; u slučaju dvojbi pitanja se upućuju nadležnom tijelu države članice iz koje migrant dolazi putem sustava IMI]¹⁹.</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Prijevodi se mogu zahtijevati samo ako su zaista²⁰ potrebni za obradu zahtjeva.</p> <p>(b) Zahtjeve za ovjerenim ili odobrenim prijevodima potrebno je ograničiti na osnovne dokumente (stručne kvalifikacije, potvrde o stečenim pravima, „osobne podatke”, potvrde o stručnom iskustvu); (imajući na umu da veća količina ovjerenih ili odobrenih dokumenata koja se od migranta zahtijeva znači i veće troškove za njega/nju)²¹. Međutim, neovjereni prijevodi moraju biti prihvaćeni za kvalifikacije za struke obuhvaćene glavom III., poglavljem 3. Direktive; u slučaju dvojbe, pitanja se upućuju nadležnom tijelu države članice iz koje migrant dolazi putem administrativne suradnje.</p> <p>(c) Ovjereni prijevodi standardnih dokumenata kao što su osobne iskaznice, putovnice, itd. ne smiju se tražiti od migranta.</p> <p>(d) Država članica domaćin dužna je prihvatiti ovjerene ili odobrene prijevode iz države članice iz koje migrant dolazi, ali, migrant sam odlučuje u kojoj će državi članici dati prijevod na ovjeru ili odobravanje.</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Zahtjevi za prijevodima koji ne zadovoljavaju kriterije navedene u stupcu B.</p>
	7. Prikupljanje dokumenata: dopušteno vrijeme i dokumenti koji nedostaju za poslovni nastan

¹⁸ Vidjeti bilješku 14.

¹⁹ Vidjeti bilješku 9.

²⁰ Uzmimo za primjer Švedsku, u kojoj se dokumenti za određena nadležna tijela mogu predati na švedskom, danskom, norveškom, finskom, engleskom ili francuskom jeziku.

²¹ Vidjeti bilješku 14.

<p>A. NAJBOLJA PRAKSA</p>	<p>(a) Obrada zahtjeva u trajanju kraćem od tri ili četiri mjeseca koliko dopušta Direktiva.</p> <p>(b) Obrada zahtjeva elektroničkim putem [do 28.12.2009. vidjeti bilješku]²².</p>
<p>B. PRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Prije podnošenja zahtjeva za priznavanje, nadležna tijela dužna su migrantu, na njegov zahtjev, pružiti sveobuhvatan popis dokumenata koji bi se od njega/nje mogli tražiti da preda uz svoj zahtjev (kada kandidat kasnije preda te dokumente, nadležno tijelo u državi članici domaćinu trebalo bi njegovu dokumentaciju smatrati potpunom, osim ako zahtijevanje dodatnih dokumenata nije propisno opravdano). Ako su za neke dokumente potrebno ovjereni prijevodi (vidjeti točku 6. Pravila), migranta je potrebno informirati o tome gdje ih može nabaviti.</p> <p>(b) U skladu s člankom 51. stavkom 1. Direktive, nadležno tijelo države članice domaćina dužno je potvrditi primitak zahtjeva u roku od mjesec dana od njegova primitka i obavijestiti podnositelja zahtjeva o svim dokumentima koji nedostaju, izričito navodeći što nedostaje (npr. preslika kvalifikacije, podaci o ukupnom trajanju studija, odslušanim predmetima i njihovom omjeru, te, ako je potrebno, ravnoteži između teorijskog i praktičnog djela, itd.); u potvrdi o primitku podnositelja zahtjeva potrebno je podsjetiti da razdoblje za obradu neće početi teći dok on ne dostavi sve dokumente koji nedostaju.</p> <p>(c) U slučaju da migrant izričito pita nadležno tijelo u državi članici domaćinu jesu li dokumenti koje je on/ona predao gotovi, on/ona ima pravo dobiti odgovor.</p> <p>(d) Za struke koje spadaju pod poglavlja I. i II. glave III. Direktive, podnositelje zahtjeva potrebno je obavijestiti prije isteka razdoblja od tri mjeseca o tome da će rok biti produžen za jedan mjesec, osim ako nadležno tijelo nije izričito izjavilo tijekom potvrde o primitku zahtjeva da će postupak trajati 4 mjeseca.</p>
<p>C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Zahtjevi za dodatnim dokumentima koji nisu uključeni u originalan popis o kojem je obaviješten podnositelj zahtjeva u potvrdi o primitku zahtjeva, osim ako nisu propisno opravdani ili zahtjevi za dokumentima koje je migrant već predao.</p> <p>(b) Nepoštivanje roka određenog Direktivom.</p> <p>(c) Neinformiranje ili pružanje manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.</p>
<p>8. Prikupljanje dokumenata: dopušteno vrijeme i dokumenti koji nedostaju za provjeru kvalifikacija u slučaju pružanja usluga (članak 7. stavak 4. Direktive)</p>	
<p>A. NAJBOLJA PRAKSA</p>	<p>(a) Obrada slučajeva iz članka 7. stavka 4. u roku kraćem od onog dopuštenog Direktivom.</p>
<p>(b) Dokumenti poslani elektroničkim putem [do 28.12.2009. vidjeti bilješku]²³</p>	

²² Prihvaćanje elektroničkih dokumenata obvezno je od 28.12.2009., za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama u skladu s člankom 8. Direktive o uslugama (Direktiva 2006/123/EZ)

²³ Prihvaćanje elektroničkih dokumenata obvezno je od 28.12.2009., za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama u skladu s člankom 8. Direktive o uslugama (Direktiva 2006/123/EZ)

<p>B. PRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Provjera kvalifikacija može biti opravdana samo u slučajevima reguliranih struka koje mogu utjecati na javno zdravlje ili sigurnost, a koje ne uživaju pravo automatskog priznavanja. Takva prethodna provjera moguća je samo ako je njezina svrha izbjegavanje teške štete za zdravlje ili sigurnost primatelja usluge zbog nedostatka stručnih kvalifikacija pružatelja usluge i ako to ne premašuje ono što je potrebno za tu svrhu.</p> <p>(b) Odmah nakon primitka izjave, nadležno tijelo može, za struke koje ne uživaju pravo automatskog priznavanja, i ako je to prikladno, preporučiti migrantu da dostavi informacije o osposobljavanju, stručnom iskustvu, kontinuiranom stručnom razvoju ili dodatnoj izobrazbi/seminarima. Kad se radi o izobrazbi, nadležno tijelo može također odlučiti obratiti se kontaktnoj točki, nadležnom tijelu države članice iz koje migrant dolazi ili nekom drugom tijelu kako bi doznalo te informacije (vidjeti Prilog 4.B točke (h) i (j)).</p> <p>(c) Kašnjenje s donošenjem odluke može biti opravdano samo u slučaju pojave jedne ili nekoliko poteškoća navedenih u nastavku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacije navedene u članku 7. stavku 1. nedostaju - jedan ili nekoliko dokumenata navedenih u članku 7. stavku 2. nedostaje, u slučajevima kad je to bitno - sumnja o autentičnosti i istinitosti jednog od dokumenata navedenih u članku 7. stavku 2. - u slučajevima kada je provjera kvalifikacija opravdana za struke koje ne uživaju pravo automatskog priznavanja, nadležno tijelo nije od migranta ili putem kontaktne točke, nadležnog tijela u državi članici iz koje migrant dolazi ili bilo kojeg relevantnog tijela u državi članici iz koje migrant dolazi nabavilo nikakve informacije o izobrazbi koju je migrant stekao u roku od mjesec dana nakon primitka izjave, ili su mu potrebne dodatne informacije, ili je tek otkrilo te informacije, ali ih nema vremena pregledati (vidjeti Prilog 4.B. točku (h)). <p>O razlozima za kašnjenje potrebno je obavijestiti migranta pismenim putem; osobito, ako ne uspije pronaći nikakve podatke o osposobljavanju, nadležno tijelo države članice domaćina dužno je jasno navesti korake koje poduzelo da bi ih pronašlo te razloge za svoj neuspjeh.</p> <p>(d) Razdoblje posvećeno rješavanju poteškoća mora biti što je kraće moguće i ne smije premašiti jedan mjesec.</p> <p>(e) Rok od dva mjeseca u kojem nadležno tijelo mora donijeti odluku teče od trenutka kada se poteškoća na koju je tijelo naišlo riješi (npr. nadležno tijelo države članice iz koje migrant dolazi potvrdilo je autentičnost dokumenta ili je migrant dostavio informacije o osposobljavanju ili je nadležno tijelo države članice domaćina samo nabavilo informacije o osposobljavanju, itd.). Ako unatoč svim uložnim naporima nadležno tijelo države članice domaćina nije moglo riješiti poteškoću u razdoblju od jednog mjeseca, nadležno tijelo dužno je donijeti odluku u roku od dva mjeseca nakon navedenog jednomjesečnog razdoblja.</p> <p>(f) Ako se poteškoća ne može brzo riješiti, odluku bi trebalo donijeti na temelju dostupnih dokumenata i informacija.</p> <p>(g) Odluka kojom se migrantu nalažu kompenzacijske mjere mora sadržavati informacije navedene u točkama 10.B.(c) i 12.B.(b).</p> <p>(h) [Od 28.12.2009. - datum primjene Direktive o uslugama 2006/123/EZ - „Dokumenti poslani elektroničkim putem za struke obuhvaćene Direktivom o uslugama”].</p>
<p>C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA</p>	<p>(a) Zahtijevanje dokumenata koji nisu navedeni u Prilogu 4.B.</p>

	(b) Neopravdano odgađanje donošenja odluke.
--	---

	(c) Davanje manje informacija nego što je navedeno u stupcu B točki (g).
--	--

III. KOMPENZACIJSKE MJERE

	9. Provjera sposobnosti za poslovni nastan u državi članici domaćinu
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) Učestalost: prema potrebi, više od 2 sesije na godinu.</p> <p>(b) Priprema: na zahtjev, nadležno tijelo ili kontaktna točka pružaju informacije o svim ponuđenim pripremnim tečajevima, popisima preporučene literature i testovima za vježbu.</p> <p>(c) U slučaju poteškoća tijekom prijave za provjeru, kontaktna točka i/ili nadležno tijelo pomažu migrantu.</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Učestalost: prema potrebi, više od 2 sesije na godinu; za sezonske aktivnosti²⁴ mora biti organizirano nekoliko provjera i te provjere moraju se odvijati uglavnom u prvome dijelu sezone.</p> <p>(b) Nadležno tijelo mora kandidatu osigurati popis nacionalnih tijela koja su nadležna za organiziranje provjera sposobnosti.</p> <p>(c) Kako bi se migrantu omogućilo da odabere između provjere i razdoblja osposobljavanja, nadležno tijelo dužno ga je bez odlaganja obavijestiti o bitnim elementima koji se odnose na sadržaj i organizaciju provjere (dopušteno vrijeme, pismena i/ili usmena provjera, opcije, itd.).</p> <p>(d) Ako se migrant odluči za provjeru, nadležno tijelo dužno ga je bez odlaganja obavijestiti o administrativnim formalnostima koje mora izvršiti kako bi se prijavio za polaganje provjere sposobnosti; mora biti omogućen obrazac za prijavu za polaganje provjere sposobnosti.</p> <p>(e) Migrantima je dopušteno ponovno polaganje ispita. Pravila koja uređuju broj mogućih ponavljanja ispita za kandidata trebaju uzimati u obzir nacionalnu praksu (vodeći računa o načelu nediskriminacije).</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Učestalost: manje od dvije sesije na godinu; za sezonske aktivnosti, manje nego što je navedeno u stupcu B točki (a).</p> <p>(b) Pružanje manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.</p> <p>(c) Nametanje kompenzacijskih mjera, a da se migrantu prethodno ne ponudi mogućnost da dokaže da je stekao znanja ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo i/ili dodatnu izobrazbu i/ili kontinuirani stručni razvoj i/ili sudjelovanje u seminaru.</p>
	10. Provjera sposobnosti za privremeno pružanje usluga u državi članici domaćinu
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) Priprema: na zahtjev, nadležno tijelo ili kontaktna točka pružaju informacije o svim ponuđenim pripremnim tečajevima, popisima preporučene literature i testovima za vježbu.</p>

²⁴ Posebice za instruktore skijanja, kako se zahtijeva prema odlukama koje odobravaju odstupanja (http://ec.europa.eu/interna_market/qualifications/general-system_otherprof_skInstructors_en.htm)

	<p>(b) U slučaju poteškoća tijekom prijave za provjeru, kontaktna točka i/ili nadležno tijelo pomažu migrantu.</p> <p>(c) Migrantima bi trebalo biti omogućeno ponovno polaganje ispita u roku od mjeseca dana nakon pada.</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Ako migrant uz izjavu nije predao podatke o stručnom iskustvu, dodatnoj izobrazbi i/ili kontinuiranom stručnom razvoju i/ili sudjelovanju na seminarima, najprije mu je potrebno ponuditi mogućnost da dokaže da je stekao znanje ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo i/ili kontinuirani stručni razvoj i/ili dodatnu izobrazbu i/ili seminare.</p> <p>(b) Učestalost provjere: ovisno o potrebi, budući da se provjera mora održati u roku od mjeseca dana nakon donošenja odluke kojom se ona propisuje.</p> <p>(c) U odluci u kojoj se od migranta zahtijeva da on/ona dokaže da je stekao znanje koje mu/joj nedostaje putem provjere, kandidate je potrebno obavijestiti o datumu, mjestu održavanja provjere, sadržaju i organizaciji provjere (dopušteno vrijeme, pismene i/ili usmene provjere, opcije, itd.). U odluci također treba stajati da, ako nisu završeni svi programi za provjeru, uključujući rezultate provjere, u roku od jednog mjeseca, migrant može pružati uslugu.</p> <p>(d) Migrantima je dopušteno ponovno polaganje ispita. U takvim slučajevima, migranti ne trebaju pokretati cijeli postupak ispočetka; nova provjera trebala bi biti organizirana što je prije moguće. Pravila koja uređuju broj mogućih ponavljanja ispita za kandidata trebaju uzimati u obzir nacionalnu praksu (vodeći računa o načelu nediskriminacije).</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Nametanje kompenzacijskih mjera, a da se migrantu prethodno ne ponudi mogućnost da dokaže da je stekao znanja ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo i/ili dodatnu izobrazbu i/ili kontinuirani stručni razvoj i/ili sudjelovanje u seminarima.</p> <p>(b) Davanje manje informacija ili manje prava nego što je navedeno u stupcu B.</p>
	11. Razdoblje prilagodbe za poslovni nastan u državi članici domaćinu
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) Nadležno tijelo ili kontaktna točka na zahtjev migranta prenose iskustva iz uspješno izvršenih razdoblja prilagodbe u svrhu njegova informiranja (na primjer, popis preporučenih knjiga).</p> <p>(b) Migrant bi u što većoj mjeri trebao imati slobodu u odabiru nadgledatelja izobrazbe i mjesta gdje će se provesti razdoblje prilagodbe.</p> <p>(c) U slučaju poteškoća tijekom nalaženja mjesta za razdoblje prilagodbe, kontaktna točka i/ili nadležno tijelo pomažu migrantu.</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Kako bi se migrantu omogućilo da odabere između provjere i razdoblja osposobljavanja, nadležno tijelo dužno ga je bez odlaganja obavijestiti o bitnim elementima koji se odnose na sadržaj i organizaciju razdoblja prilagodbe.</p> <p>(b) Ako se migrant odluči za razdoblje prilagodbe, nadležno tijelo dužno ga je bez odlaganja obavijestiti o administrativnim formalnostima koje mora izvršiti kako bi se prijavio za izvršavanje razdoblja prilagodbe.</p> <p>(c) Ako je to moguće u okviru nacionalne strukture države članice domaćina, migrant može primati plaću tijekom razdoblja prilagodbe; međutim, to ne predstavlja njegovo pravo; u svakom slučaju potrebno mu je pružiti informacije o ovome pitanju.</p> <p>(d) Ako su pravila za pripravnike određena na nacionalnoj razini, ona se moraju primjenjivati i na migrante na temelju načela jednakog tretmana.</p>

	<p>(e) Država članica domaćin može prenijeti odgovornost za organiziranje razdoblja prilagodbe na ovlaštene ustanove i/ili nadgledatelje izobrazbe. Međutim, programi za razdoblje prilagodbe ne bi trebali biti toliko obeshrabrujući da predstavljaju neizravnu ili nesrazmjernu prepreku za migranta (npr. da se razdoblje prilagodbe odvija na lokaciji koja je predaleko za putovanje, pretjerano ograničujući uvjeti, itd.) Migrantu je također potrebno dati popis ustanova/osoba odgovornih za razdoblja prilagodbe za struku kojom se on želi baviti.</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Nametanje kompenzacijskih mjera, a da se migrantu prethodno ne ponudi mogućnost da dokaže da je stekao znanja ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo i/ili dodatnu izobrazbu i/ili kontinuirani stručni razvoj i/ili sudjelovanje u seminarima.</p> <p>(b) Pružanje manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.</p>
	12. Razdoblje prilagodbe za privremeno pružanje usluga u državi članici domaćinu
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) Nadležno tijelo ili kontaktna točka na zahtjev migranta prenose iskustva iz uspješno izvršenih razdoblja prilagodbe u svrhu njegova informiranja (na primjer, popisi preporučenih knjiga).</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Ako migrant uz izjavu nije predao podatke o stručnom iskustvu i/ili dodatnoj izobrazbi i/ili kontinuiranom stručnom razvoju i/ili sudjelovanju na seminarima, najprije mu je potrebno ponuditi mogućnost da dokaže da je stekao znanje ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo, kontinuirani stručni razvoj i/ili dodatnu izobrazbu i/ili seminare.</p> <p>(b) U odluci kojom se od migranta zahtijeva da kroz razdoblje prilagodbe dokaže da je stekao znanje koje mu nedostaje, kandidata je potrebno obavijestiti o datumu kada razdoblje počinje, mjestu, trajanju i sadržaju razdoblja osposobljavanja; on/ona također mora dobiti informaciju o plaćanju i pravilima. Razdoblje prilagodbe potrebno je završiti te o rezultatima obavijestiti u roku od mjesec dana od donošenja odluke; kao rezultat, razdoblje prilagodbe moguće je predložiti samo ako njegovo trajanje ne premašuje rok od jednog mjeseca; u odluci također mora stajati da, ako razdoblje prilagodbe nije organizirano u roku od mjesec dana, migrant može pružati uslugu.</p> <p>(c) Programi za razdoblje prilagodbe ne bi trebali biti toliko obeshrabrujući da predstavljaju neizravnu ili nesrazmjernu prepreku za migranta.</p> <p>(d) Ako je to moguće u okviru nacionalne strukture države članice domaćina, migrant može primiti plaću tijekom razdoblja prilagodbe; međutim, to ne predstavlja njegovo pravo; u svakom slučaju potrebno mu je pružiti informacije o ovome pitanju.</p> <p>(e) Ako su pravila za pripravnike određena na nacionalnoj razini, ona se moraju primjenjivati i na migrante na temelju načela jednakog tretmana.</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Nametanje kompenzacijskih mjera, a da se migrantu prethodno ne ponudi mogućnost da dokaže da je stekao znanja ili kompetencije koje mu nedostaju kroz stručno iskustvo i/ili dodatnu izobrazbu i/ili kontinuirani stručni razvoj i/ili sudjelovanje u seminarima.</p> <p>(b) Pružanje manje informacija nego što je navedeno u stupcu B.</p>

IV. NAKNADE

	13. Naknade koje je migrant dužan platiti u državi članici domaćinu u slučaju poslovnog nastana i u slučaju provjere kvalifikacija u skladu s člankom 7. stavkom 4. (pružanje usluga)
A. NAJBOLJA PRAKSA	(a) Bez naknada.
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	Od migranta se može tražiti da plati naknadu za obradu njegova/njezina zahtjeva, provjeru sposobnosti ili razdoblje prilagodbe, pod uvjetom da su zadovoljeni sljedeći uvjeti: (a) naknade ne bi smjele premašivati stvarni trošak pruženih usluga, (b) naknade bi trebale biti usporedive s onima koje plaćaju državljani države članice domaćina u sličnim okolnostima (c) iznos naknada ne smije biti takav da je ostvarivanje prava predviđenih Direktivom u praksi nemoguće, (d) paušalne naknade mogu se nametnuti samo pod uvjetom da se mogu opravdati pozivanjem na prosječnu cijenu obrade zahtjeva.
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	(a) Naplaćivanje naknada koje ne zadovoljavaju kriterije navedene u stupcu B. (b) Naplaćivanje naknada u vezi s izjavom prema članku 7. (slobodno pružanje usluga); ovo se ne primjenjuje u slučajevima obuhvaćenim člankom 7. stavkom 4.

V. PRAVILA O OBRAZLOŽENIM ODLUKAMA I ŽALBAMA

	14. Pravila o obrazloženim odlukama i žalbama
A. NAJBOLJA PRAKSA	<p>(a) Odluka koju je donijelo nadležno tijelo spominje pravo migranta na žalbu, navodeći postupak koji treba slijediti, te osobito vremensko ograničenje za ulaganje žalbe u državi članici o kojoj je riječ.</p> <p>(b) Migranta je potrebno informirati o izvansudskim postupcima i, osobito, dati mu adresu internetske stranice mreže SOLVIT.</p>
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Potrebno je navesti razloge za sve donesene odluke.</p> <p>(b) Nadležno tijelo dužno je informirati migranta o zakonskom (ili administrativnom) pravu na mogućnost žalbe, navodeći postupak koji je potrebno slijediti i vremenski rok za žalbu u državi članici o kojoj je riječ; trebalo bi ga također informirati o posljedicama u slučaju da tijelo nadležno za obradu zahtjeva ne odgovori u dopuštenom vremenskom roku.</p> <p>(c) Na zahtjev migranta, kontaktna točka pruža daljnje informacije o mreži SOLVIT²⁵ i pruža pomoć ako je migrant zatraži.</p>
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>(a) Uskraćivanje razloga ili zadovoljavajućih razloga. Argumenti koji je temelje na „akademsom priznavanju” nisu prihvatljivi.</p> <p>(b) Nema informacija o pravu migranta na podnošenje žalbe.</p>

²⁵ <http://ec.europa.eu/solvit/index.htm>

VI. USKLADIVANJE

	15. Usklađivanje
A. NAJBOLJA PRAKSA	(a) Redoviti sastanci između nadležnih tijela koja se bave različitim strukama u određenoj državi članici s ciljem izmjenjivanja iskustava. (b) Mreža kontaktnih točaka na razini EU-a.
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	(a) Redovit kontakt na nacionalnoj razini između nacionalnih koordinatora i nadležnih tijela izravno ili neizravno putem posrednika. (b) Kontakt između koordinatora različitih država članica na razini EU-a. (c) Redovit kontakt među kontaktnim točkama.
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	(a) Manje kontakta ili usklađenosti nego što je navedeno u stupcu B.

VII. POZNAVANJE JEZIKA

16. Poznavanje jezika	
A. NAJBOLJA PRAKSA	(a) U slučaju sumnje u vezi s točnosti kvalifikacija ili dokumenta koji potvrđuje jezično znanje, nadležno tijelo države članice domaćina može od nadležnog države članice iz koje migrant dolazi zatražiti potvrdu točnosti kvalifikacije ili dokumenta koji potvrđuje jezično znanje putem administrativne suradnje [i sustava IMI] ²⁶ .
B. PRIHVATLJIVA PRAKSA	<p>Priznavanje stručnih kvalifikacija ne smije ovisiti o poznavanju jezika, osim ako takvo poznavanje nije dio kvalifikacije (npr. logoped). Zahtjevi za poznavanje jezika ne smiju premašivati ono što je nužno i razmjerno za bavljenje strukom u državi članici domaćinu. Ono se može razmatrati samo na individualnoj razini od slučaja do slučaja; jedan od sljedećih dokumenata trebao bi se smatrati dovoljnim za potvrdu jezičnog znanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) preslika stečene kvalifikacije na jeziku države članice domaćina (b) preslika kvalifikacije koja potvrđuje poznavanje jezika države članice domaćina (npr., sveučilišna diploma, kvalifikacija gospodarske komore, kvalifikacije koje izdaju priznate jezične institucije kao što je Goethe Institut itd.) (c) dokaz o prethodnom stručnom iskustvu na teritoriju države članice domaćina (d) ako migrant ne pruži dokaze obuhvaćene točkama (a) i (c), nadležno tijelo može mu naložiti odgovarajući usmeni razgovor ili provjeru (usmenu i/ili pismenu).
C. NEPRIHVATLJIVA PRAKSA	<ul style="list-style-type: none"> (a) Određivanje da priznavanje kvalifikacija ovisi o poznavanju jezika, osim ako takvo poznavanje nije dio kvalifikacije (npr. logoped). (b) Prihvaćanje samo kvalifikacija koje je izdala određena vrsta institucija i zahtijevanje od migranta da preda originale ili dokumente čiju su autentičnost provjerila konzularna nadležna tijela ili nacionalna uprava (na primjer, putem napomene na marginama navedene u Haškoj Konvenciji) ili da predaju dokumente na papiru s utisnutim pečatom koji je dostupan samo u državi članici domaćinu. (c) Sustavno nametanje provjere.

²⁶ Vidjeti bilješku 9.

Prilog A

Informacije koje je nadležno tijelo u državi članici iz koje migrant dolazi dužno pružiti o „jednakom tretmanu kvalifikacija” prema članku 12. Direktive 2005/36/EZ

1. Opis struke i raspon djelatnosti kojima obje kvalifikacije omogućuju pristup

--

2. Potvrda da kvalifikacija navedena pod točkom 4. daje jednaka prava za pokretanje i obavljanje struke regulirane u državi članici iz koje migrant dolazi kao i kvalifikacija navedena pod točkom 5. i kratak opis tih prava

--

3. Obavijest o tome jesu li kvalifikaciji navedenoj u točki 4. odobrena jednaka prava ili ona čini drugi slučaj

--

4. Opis razine, trajanja osposobljavanja i svih drugih relevantnih karakteristika kvalifikacije koja se smatra ekvivalentnom

--

5. Opis kvalifikacije za koju se smatra da je ekvivalentna drugoj kvalifikaciji

--

6. Napomena o nadležnim tijelima koja izdaju kvalifikacije

--

PRILOG B
KATEGORIJE DOKUMENATA KOJI POTVRĐUJU POSLOVNI NASTAN U SKLADU S
ČLANKOM 7.2. (b) DIREKTIVE 2005/36/EZ

I. Dokumenti navedeni u nastavku dokumenti su za koje se smatra da pružaju dokaz o poslovnom nastanu kvalificiranih stručnjaka u državi članici iz koje dolaze u svrhu pružanja usluga u državi članici domaćinu, pod uvjetom da ispunjavaju sljedeće uvjete:

- **da potvrđuju da osoba ima poslovni nastan¹ u trenutku kada predaje izjavu po prvi put i**
- **odnose se na struku o kojoj je riječ.**

Nijedan drugi dokument ne može se zahtijevati ako dokument također potvrđuje da migrantu nije zabranjeno baviti se strukom u trenutku predaje potvrde o poslovnom nastanu.

A.) STRUKA JE REGULIRANA U DRŽAVI ČLANICI POSLOVNOG NASTANA

Samo jedan od dokumenata navedenih u nastavku može se zahtijevati u svrhu potvrde poslovnog nastana i na migrantu je da odabere koji od njih je najprikladniji.

SAMOZAPOSELENE OSOBE

(Sljedeći dokumenti načelno su dostupni u većini ili u svim državama članicama)

- potvrda nadležnog tijela **ili,**
- potvrda stručnih tijela kojima su države članice povjerile reguliranje uvjeta za pristup i bavljenje strukom **ili,**
- preslika strukovne licencije **ili,**
- preslika trgovačkog/gospodarskog registra **ili,**

(Sljedeći dodatni dokumenti dostupni su u navedenim državama članicama)

- izvadak iz registra stručnjaka koji vodi nadležno tijelo.

CY /AT (za psihoterapeute i zdravstvene psihologe. Klinički psiholozi, glazbeni terapeuti i računovodstvene struke: izvadak s popisa potrebno je ispisati putem interneta) **/LU**

---

¹Prema članku 7. stavku. 2. točki (b) Direktive 2005/36/EZ, stručnjak ima poslovni nastan u državi članici kada se u toj državi članici ima pravo baviti strukom za koju je kvalificiran. To znači da u trenutku kada taj stručnjak namjerava pružati uslugu u drugoj državi članici njemu nije zabranjeno bavljenje njegovom strukom u državi članici poslovnog nastana. To, međutim, ne znači da se taj stručnjak mora efektivno baviti svojom strukom u državi članici poslovnog nastana u trenutku kada namjerava pružati uslugu u drugoj državi članici. Međutim, ako struka za koju je taj stručnjak kvalificiran u državi članici poslovnog nastana nije regulirana u toj državi članici, stručnjak mora imati potvrdu da se bavio tom strukom najmanje dvije godine tijekom prethodnih deset godina.

ili,

- potvrda o socijalnom osiguranju:

BG - preslika knjižice socijalnog osiguranja ili dokumenta koje je izdao Nacionalni institut za socijalnu sigurnost/ **LU**

ili,

- potvrda o plaćanju poreza:

BG /EL /ES /LU

ili,

- potvrda o urednom poslovanju:

BG (koju je izdao nadležni regionalnu sud ili registarska agencija) **ili,**

- Polica osiguranja od profesionalne odgovornosti / potvrda:

BG/ PL (procjenitelji, upravitelji imovinom, agenti za nekretnine - uz strukovnu licenciju) **ili,**

- Izjava ugovornih subjekata:

BG (za samozaposlene osobe koje nisu članovi komore ili profesionalne organizacije),

ZAPOSLENICI

(Sljedeći dokumenti načelno su dostupni u većini ili u svim državama članicama)

- potvrda nadležnog tijela **ili,**

- potvrda stručnih tijela kojima su države članice povjerile reguliranje uvjeta za pristup i bavljenje strukom **ili,**

- preslika strukovne licencije **ili,**

(Sljedeći dodatni dokumenti dostupni su u navedenim državama članicama)

- izvadak iz registra stručnjaka koji vodi nadležno tijelo.

CY/ AT (za psihoterapeute, zdravstvene psihologe, kliničke psihologe. Glazbeni terapeuti i računovodstvene struke: izvadak s popisa potrebno je ispisati putem interneta) /**LU**

ili,

izvadak iz registra osoblja kompanije:

FR (za područje pogreba)

- potvrda o socijalnom osiguranju:

BG (preslika knjižice socijalnog osiguranja/ dokument koji je izdao Nacionalni institut za socijalnu sigurnost/ preslika radne knjižice)/ **LU**

ili,

- potvrda o plaćanju poreza,

BG / ES/ LU

ili,

-potvrda o urednom poslovanju:

BG (koju je izdao nadležni regionalnu sud ili registarska agencija) **ili,**

- potvrde
o plaćama

FR;

ili,

- polica osiguranja od profesionalne odgovornosti / potvrda:

BG/ PL (procjenitelji, upravitelji imovinom, agenti za nekretnine - uz strukovnu licenciju)

B.) STRUKA NIJE REGULIRANA U DRŽAVI ČLANICI POSLOVNOG NASTANA

Samo jedan od dokumenata navedenih u nastavku može se zahtijevati u svrhu potvrde poslovnog nastana i na migrantu je da odabere koji od njih je najprikladniji.

1.) SAMOZAPOSLENE OSOBE

(Sljedeći dokumenti načelno su dostupni u većini ili u svim državama članicama)

- strukovna licencija **ili,**

- preslika trgovačkog/gospodarskog registra/ registra trgovačkih društava **ili,**

- potvrda stručnih tijela **ili,**

(Sljedeći dodatni dokumenti dostupni su u navedenim državama članicama)

- potvrda o socijalnom osiguranju:

BG (preslika knjižice socijalnog osiguranja ili dokumenta koji je izdao Nacionalni institut za socijalnu sigurnost)/**C Y/LU/PT**

- potvrda o plaćanju poreza:

BG /DE / /EL /ES /LU /UK (Informacije o oporezivanju dobivene u Carinskom i trošarinskom uredu Njezina Veličanstva ili zadnja potvrda o stanju računa /**PT**

ili,

referentni porezni broj poduzeća

UK

ili,

- registarski podaci
obveznika PDV-a **UK**

ili,

- potvrda o urednom poslovanju:

BG (koju je izdao nadležni regionalnu sud ili registarska agencija) **ili,**

- izjava ugovornih subjekata:

BG /DE (pripadnici slobodnih zvanja koji su samozaposleni i nisu članovi komore (npr. turistički vodič) mogu predati samo potvrde koje su izdali ugovorni subjekti zajedno s dokumentom koje je izdalo lokalno porezno nadležno tijelo)/ **UK**

ili,

- preslike ugovora **UK**

ili,

- dokumentacija za računovođu **UK**

ili,

- potvrda nadležnog tijela o poslovnom nastanu:

DK (dokument koji potvrđuje nepostojanje sankcija) /**LT** (potvrda o samozapošljavanju) /**PL** (za struke iz Priloga IV., potvrde koje su izdali maršali vojvodstava ili vojvodski (provincijalni) zavodi za zapošljavanje)

ili,

- potvrda nadležnog tijela o registraciji:

CZ (za samozaposlene trgovce pojedince: potvrda stručne organizacije ili nadležnog tijela o registraciji) /**DK**.

2.) ZAPOSELNICI

(Sljedeći dokumenti načelno su dostupni u većini ili u svim državama članicama)

- potvrda stručnih tijela **ili**,
- strukovna licencija **ili**,
- potvrda poslodavca kojom se potvrđuje stručno iskustvo u trajanju od najmanje dvije godine u prethodnih deset godina uz potvrdu o socijalnom osiguranju ili potvrdu o plaćanju poreza **ili**,

(Sljedeći dodatni dokumenti dostupni su u navedenim državama članicama)

- potvrda o socijalnom osiguranju
BG (preslika knjižice socijalnog osiguranja/ dokument koji je izdao Nacionalni institut za socijalnu Institute/ sigurnost/ preslika radne knjižice)/**LU /PT**

ili,

- potvrda o plaćanju poreza:
BG /ES /LU /UK (informacije o oporezivanju dobivene u Carinskom i trošarinskom uredu Njezina Veličanstva ili preslika P60 (godišnji izvještaj o prihodima za prethodnu poreznu godinu) /**PT**

ili,

- potvrde o plaćama:
BG /FR

ili,

- potvrda nadležnog tijela o poslovnom nastanu:
DK (dokument koji potvrđuje nepostojanje disciplinarnih sankcija) /**PL** (za struke iz Priloga IV., potvrde koje su izdali maršali vojvodstava ili vojvodski (provincijalni) zavodi za zapošljavanje);

ili,

- potvrda nadležnog tijela o registraciji:
ES (za zaposlenike u javnome sektoru i za zdravstvene struke

II. Jedan od sljedećih dokumenata može se zahtijevati ako dokumenti navedeni pod točkom 1.) ne potvrđuju da migrantu nije zabranjeno baviti se strukom u trenutku predaje potvrde o poslovnom nastanu. U tom dokumentu mora jasno stajati da osobi nije zabranjeno bavljenje tom strukom. Kada je struka regulirana u državi članici domaćinu, zahtijevanje jednog od navedenih dokumenata mora biti iznimka, budući da bi, u načelu, trebalo uvijek biti dovoljno putem

službenih dokumenata navedenih u točki I.A. potvrditi da osobi nije zabranjeno bavljenje strukom.

- izvadak iz kaznenog registra **ili**,
- potvrda o nekažnjavanju koju je izdalo nadležno tijelo (tj. Sud ili policija) **ili**,
- potvrda stručnih tijela.